

ԴԱՎ. ԼՈՒՐՅԵ

ԱՋ ԹԱՓԹՓՈՒԿՆԵՐԸ
ՅԵՎ „ՍՈՑԻԱԼԻԶՄԻ ՄԵՋ
ԿՈՒԼԱԿԻ ՆԵՐԱՃԵԼՈՒ“
ՆՐԱՆՑ ԹԵՈՐԻԱՆ

ՀԱՅԿՈՒՍՏՐԱՏ • 1937

3 1 JAN 2018

Պրոլետարներ բոլոր յերկիրների, միացե՛ք

ԴԱՎ. ԼՈՒՐՅԵ

ԱՋ ԹԱՓԹՓՈՒԿՆԵՐԸ
ՅԵՎ «ՍՈՑԻԱԼԻԶՄԻ ՄԵՋ
ԿՈՒԼԱԿԻ ՆԵՐԱՃԵԼՈՒ»
ՆՐԱՆՑ ԹԵՈՐԻԱՆ

ДАВ. ЛУРЬЕ

ПРАВЫЕ ОТЩЕПЕНЦЫ И ИХ
ТЕОРИЯ «ВРАСТАНИЯ КУЛАКА
В СОЦИАЛИЗМ»

Армпартиздат, Ереван, 1937

Թարգմ. Հ. Գրիգորյան

Խմբ. Ս. Կիրակոսյան

Տեխն. խմբ. Ս. Խաչատրյան

Սրբագրել է Վ. Զիդեշյան

Կոնտրոլ սրբագրել է Լ. Արովյան

Գլավիլիտի լիազոր Ի—4896, հրատ. 466,

Պատվ. № 121, տիրաժ 10.000

Հանձնված է արտադրության 7/VII 1937 թ.

Ստորագրված է տպագրելու 2/VIII 1937 թ.

ԳԻՆԸ 15 Կ.

Հայկուսհրատի տպարան, Յերևան,

Ալլահվերդյան № 71

11-286899p

Ընկեր Ստալինը Համի(բ)Կ ԿԿ-ի վերջին պլենումում ա-
սում եր.

«Հիմա, յես կարծում եմ, բոլորի համար պարզ է, վոր
այժմյան վնասարարներն ու դիվերսանտները, ինչպիսի դո-
շակով ել թեկուզ դիմակավորվեն նրանք, տրոցկիստական
թե բուխարինյան, վաղուց արդեն դադարել են բանվորական
շարժման մեջ քաղաքական հոսանք լինելուց, վոր նրանք
դարձել են պրոֆեսիոնալ վնասարարներ, դիվերսանտներ,
լրտեսներ, մարդասպաններ, անսկզբունք ու դադարադուրեկ
մի բանդա: Հասկանալի յե, վոր անհրաժեշտ է անողորմաբար
ջախջախել ու արմատախիլ անել այդ պարոններին վորպես
բանվոր դասակարգի թշնամիների, վորպես մեր հայրենիքի
դավաճանների»:

Այս բոլոր զգվելի, դարչելի բուխարինականները, ուրկու-
կանները մերկացված են միեւնույն բանդայի մեջ տրոցկիստների
հետ, ճապոն-դերմանական լրտեսների, վնասարարների, դիվեր-
սանտների ու մարդասպանների բանդայի մեջ: Ի փառս իրենց
Փաշիստական տերերի հակախորհրդային տրոցկիստական-աջ յեր-
կերեսանիները դիմում եյին ամենադարչելի, ամենաստոր դո-
ժողությունների:

Ընկեր Մոլոտովը «ճապոն-դերման-տրոցկիստական դոքա-
կանների վնասարարության, դիվերսիայի և լրտեսության դա-
սերը» իր հոդվածում մեջ է բերում վնասարար Յակովլեվի ցուց-
մունքները, վորն իր ժամանակին, Մոսկվայի կոմիտեյի ուղա-
նովյան ղեկավարության որով, Խամովնիկի շրջկոմի քարտու-
ղարն եր: Այս աջ բանդիտը, վերջին ժամանակները Չելյարինսկի
էրեկտրո-մետաղադորձական կոմբինատի պետը լինելով, ամեն
կերպ փորձում եր արտադրությունը կազմալուծել, ամենաար-

ժեքավոր դադդյաճաները չարքից հանել, բանվորներին դադադեց-
նել, նրանց մեջ համաճարակային հիվանդություններ տարածել:
Այսպես ե աջ հերձվածողները—սոցիալիզմի լկտի թշնամիները—
նողկալի կերպարանքը:

* * *

Ֆուտակցության բոլոր թշնամիներն աշխատում էին իրենց
դեստավրատորական ձգտումները զդեստավորել «թեորիական»
դատողություններով, վորոնք ուղղված են Մարքսի—Ենգելսի—
Լենինի—Ստալինի միակ հեղափոխական թեորիայի դեմ: Հրաշալի
կերպով հասկանալով, վոր լենինիզմն ամենավստահելի զենքն ե
կուսակցության ձեռքին, սոոր դավաճանները կատաղորեն հար-
ձակվում էին լենինյան թեորիայի վրա: Այսպես, անարգ տրոց-
կիստներն ու զինովյեվականները, ավանտյուրիստական լկտի
«ձախ» ֆրադով քողարկվելով, առաջ մղեցին մեկ, առանձին
վերցրած յերկրում սոցիալիզմ կառուցելու անհնարելիության թեո-
րիան: Տրոցկիստական թեորիան նշանակում եր, վոր պայքարե-
լու կարիք չկա, վոր մենք հաղթել չենք կարող, վոր բանվոր
դասակարգն իվիճակի չե գյուղացիությանը սոցիալիստական
ուղիով տանելու ե այդ պատճառով մնում ե միայն զենքը վայր
դնել կապիտալիզմի անխուսափելի վերականգնման առաջ: Կա-
պիտալիստական այս թեորիան դադափարապես զինաթափ եր ա-
նում բանվոր դասակարգին ե հակախորհրդային տարրերի ձեռ-
քը զենք եր տալիս կուսակցության զծի դեմ պայքարելու հա-
մար: Ղեկավարվելով բուրժուական այդ թեորիայով, տրոցկիստ-
ները շատ շուտով փոխարկվեցին հակահեղափոխական բուրժու-
ազիայի առաջավոր ջոկատի, իսկ ավելի ուշ, մեր յերկրում սո-
ցիալիզմի մեծ հաղթանակների տարիներին, այլասերվեցին ու
դարձան ճապոն-գերմանական լրտեսների, գիվերսանտների,
վնասարարների ու տեռորիստների բանդիտական ջոկատը:

Կապիտալիստական, հակահեղափոխական մյուս թեորիան,
վորն ուղղված եր դեպի բանվոր դասակարգը նրան զինաթափե-
լու,—այդ դասակարգային պայքարի մարման ե սոցիալիզմի մեջ
կուլակի խաղաղ ներածման բուխարինյան աջ-ոպորտունիստական
«թեորիան» եր:

Բուխարինի անտիբոլշևիզմն իր պատմությունն ունի: Բու-
խարինը վաղուց, զեռ մինչհեղափոխական ժամանակներում,

քարոզում եր մարքսիզմ—լենինիզմի հետ ընդհանուր վոչինչ չու-
նեցող թեորիաներ: Լենինը բազմիցս հարվածել ե նրան այդ
բանի համար:

Բուխարինը մինչև Հոկտեմբերյան սոցիալիստական հեղա-
փոխությունը զարգացնում եր պետության «պայթեցման» կիսա-
անարխիստական թեորիան, վորը հանդգնություն ունեցավ հե-
տադայում մեկնաբանել վորպես կռահում սոցիալիստական հեղա-
փոխության ընթացքում բուրժուական պետական մեքենայի փշը-
ման լենինյան թեորիայի: Բուխարինը զնդակահարված վիժվածք-
բանդիտ Պյատակովի հետ միասին մոլեգին հանդես եր դալիս
Լենինի դեմ 1918 թվին (դիսկուսիա Բրեստի հաշտության մա-
սին) ե բլոկ եր կազմում Տրոցկու հետ 1921 թվին (դիսկուսիա
արհմիությունների մասին): Ավելի ուշ այս հակաբոլշևիկյան
«թեորետիկը» դարձավ սոցիալիստական շինարարությանը ցույց
տրվող բուրժուա—կուլակային դեմադրության խոսափողը, ասեղ-
ծելով իր աջ-ոպորտունիստական թեորիան:

Դեռ 1923 թվին Բուխարինը մի քիչ քողարկված ձևով հան-
դես եր գալիս կապիտալիստական հայտարարություններով,
վորոնք հետադայում նրա կողմից զարգացված են իբրեւ սոցիա-
լիզմի մեջ կուլակի ներածման «թեորիա»:

«Վորքան ավելի արագ ե կարգի ընկնում տնտեսական կյան-
քը, այնքան ավելի արագ ե պրոլետարիատը ձուլում դյուղացի-
ությանը, ե գյուղացիական տնտեսությունն եվոլյուցիոն ճա-
նադարհով (չըջանառության պրոցեսի, պետվարիկ, կոոպերա-
ցիայի միջոցով ե այլն) կամաց—կամաց «ներածում ե» հասա-
րակության համասոցիալիստական կազմակերպության մեջ»:

Այսպիսով, Բուխարինը կուլակին միացնում եր դյուղացիու-
թյան չքավոր—միջակ մասսաներին ե ուղում եր ջնջել դասակար-
գային կոիվը: Մեր զարգացման բեկման մոմենտին, առաջին
հնգամյակի նախորդակին, բուխարինյան այս թեորիան դարձավ
կուսակցության դեմ հանդես յեկած աջ ոպողիցիայի դրոշակը:

Ոոքով ընդունելով սոցիալիստական հասարակության կա-
ռուցման հնարավորությունը մեր յերկրում, աջ ոպողիցիան ի-
րականում գլորվում եր դեպի այն մեթոդներ լիակատար մի-
տումը, վորոնք անհրաժեշտ են սոցիալիզմի կառուցման համար:
Այս պատահեց այն պատճառով, վոր Բուխարինը բացեիքաց
հրաժարվեց դասակարգային պայքարի մարքսիստական—լենինյան
ուսմունքից: Նա հայտարարում եր, վոր բանվոր դասակարգի

գրկատառութեան հաստատութիւնը հետո դասակարգային պայքարն անխուսափելիորեն պետք է մարի ընդհուպ մինչև իր լիակատար չքացումը: Այսպիսով, ամբողջ եկոնոմիկան և յերկրի ամբողջ կյանքը սոցիալիզմի ուղղութիւնով վերակառուցելու վիթխարի խնդիրն, ըստ Բուխարինի, պետք է կատարվի առանց դասակարգային կռիւի կամ դոնէ այդ կռիւի մշտական մարման պայմաններում:

Բուխարինը դեռ 1925 թվին գրում էր, վոր յեթե վորեւէ տեղ մեր յերկրում նկատվում է դասակարգերի կռիւի սլոն, կապիտալիստական տարրերի դիմադրութեան սրում, ապա այս բանում մեղավոր են... մեր կազմակերպութիւնները, կուսակցական ու խորհրդային, վորոնք, իբր թե, անճիշտ քաղաքականութիւն են վարում: Իբր թե բաւական է միայն բարելավել մեր ապարատը, նրան սովորեցնել կանոնավոր աշխատել,—և կուլակները ու նեպմանները դիմադրութիւնն ինքնուրուիքայն կվերանա, նրանք, վորպես հեղաբարս վոչխարիկներ, սիրով կհետեւեն խորհրդային իշխանութեան բոլոր նախադժուոներին:

Ըստ Բուխարինի դուրս էր գալիս, թե քանի վոր հրամանատարական բարձունքներն ազգայնացված արդյունաբերութեան, տրանսպորտի, բանկերի, հողի կերպարանքով խորհրդային պետութեանն են պատկանում, ապա մնացած ամեն ինչն ինքնուրուիքայն կկատարվի: Այստեղից բխում էր աջ-ոպորտունիստական թեորիան և ինքնահոսի պրակտիկան: Իբր թե չպետք է դիմել վորեւէ հատուկ ջանքերի, հարկավոր չէ մոբիլիզացիայի յենթարկել կուսակցութեան մարտունակութիւնը, հարկավոր չէ պայքարել շահագործողական դասակարգերի դեմ, վորովհետեւ ամեն ինչ արդեն արված է—մնացել է միայն պառկել կողքի վրա:

Այս գոհակ հակախորհրդային թեորիան նշանակում էր կապերի խզում մարքսիզմի—լենինիզմի հիմունքների հետ, իրապես հրաժարում դասակարգերի վոչնչացումից, սոցիալիզմի կառուցումից: Այս նույնպես ամենալիակատար հրաժարումն էր նաև բանվոր դասակարգի գրկատառութեան, վորովհետեւ այդ գրկատառութեան վոչինչ չի մնա, յեթե դեն գցենք շահագործողական դասակարգերի դեմ կռիւն ու սոցիալիզմի կառուցումը, յեթե դեն գցենք բանվոր դասակարգի դեկավար դերը գյուղացութեան հետ կապած նրա գաշինքի մեջ:

Բուխարինի ստոր պնդումներն իրենցից ներկայացնում ենին

հենց այն ոպորտունիստական զազրելիութիւնը, վորը դեռ ենգելան էր բնութագրում վորպես հին խողութեան «խաղաղ-հանգիստ-ազատ-ուրախ ճնեղածումը» «սոցիալիստական հասարակութեան» մեջ¹:

Պաշտպանելով կուլակային կոոպերատիւ բները, պայքարելով կուլակային տնտեսութիւնների ծաղկման համար, Բուխարինը կատաղորեն հարձակվում էր կոլեկտիւացման դեմ: Նա համաձայնում էր կոլեկտիւացումը ճանաչել թերևս միայն չքավորների համար: Իսկ միջակների համար, նրա կարծիքով, բաւական էր հասարակ կոոպերացումը շրջանառութեան վոլորտում (վարկ, մատակարարում, վաճառահանում): Բուխարինն ու նրա անարդ խումբը հրաժարվում ենին կոլեկտիւացման բաղայի վրա գյուղացիական տնտեսութեան սոցիալիստական վերակառուցման մեծ դործից: Նրանք անխղճորեն սոցիալիզմի պիտակ ենին փակցնում վոչ միայն մանր, չվերակառուցված գյուղացիական տնտեսութեան, այլև կապիտալիստների և կուլակների վրա:

* * *

«Սոցիալիզմի մեջ կուլակի ներաճման» թեորիայի հակահեղափոխական դավաճանական բնույթի ամբողջ խորութիւնը հասկանալու համար հարկավոր է վերհիշել այն պատմական իրադրութիւնը, վորի մեջ նա առաջ յեկավ, և դասակարգային այն իրական կռիւը, վորն այն ժամանակ տեղի յեր ունենում էր յերկրում:

1925 թվականը, յերբ Բուխարինը հանդես յեկավ իր ռեստավրատորական թեորիայով, վերականգնման ժամանակաշրջանի վերջին տարին էր:

Յերկրի սոցիալիստական ինդուստրացման լողունը, վորն առաջ էր քաշել ընկեր Ստալինը կուսակցութեան XIV համագումարում 1925 թվի վերջին, պատմական նոր շրջան բաց արեց իՍՍՀՄ զարգացման մեջ: Ինդուստրիայի և ամենից առաջ արտադրամիջոցների ամբողջ արտադրութեան աճումն ամբողջ ժողովրդական տնտեսութեան բարձրացման և յերկրի տնտեսական ինքնուրույնութեան ապահովման կարևորագույն, վճռական պայմանը դարձավ:

¹ К. Маркс и Ф. Энгельс, Письма, к 303:

Կուսակցութեան XV համագումարը (1927 թ. դեկտեմբեր) նշելով հետագա քայլերը յերկրի սոցիալիստական ինդուստրացման ասպարեզում, Կուսակցութեան՝ գլուխում վարած քաղաքականութեան կարեւորագույն խնդիր հայտարարեց աստիճանական անցումը դեպի կոլեկտիվացում։ Այդ ժամանակի մոտերքը կուլակուլութիւնը գլուխում փոքր ինչ աճեց և արտագլուխական ապրանքային հացի բաժանան զգալի մասի (20 տոկոս) տեղ եր։ Կուսակցութեան XV համագումարը վերջում ընդունեց կուլակի վրա ավելի վճռական հարձակում գործելու մասին, հողի վարձակալութեան և բանվորներ վարձելու իրավունքը կրճատելու մասին։

Հացի և գյուղատնտեսութեան ապրանքային ուրիշ արտադրանքի պահանջը տարեցտարի ավելանում եր, վորովհետեւ աճում և ամբողջում եր ինդուստրիան, ավելանում ելին բանվոր դասակարգի կադրերը, աճում ելին քաղաքների բնակչութեան թիւն ու նրա նյութական բարեկեցութիւնը։

Արդեն կուսակցութեան XV համագումարում ընկեր Ստալինն իր զեկուցման մեջ մատնանչեց գյուղատնտեսութեան աճման տեմպի դանդաղութիւնը՝ համեմատած մեր սոցիալիստական արդյունաբերութեան հետ։ Նա մատնանչեց նաեւ այդ յերեւոյթի պատճառները—գյուղացիական տնտեսութեան մանր ու մասնատված բնույթը։ Այս պայմաններում գյուղատնտեսութիւնն իրիճակի չեր ռացիոնալ կերպով կիրառելու ագրոտեխնիկան ու մեքենաները։

Ահա թե ինչպէս ձեակերպեց ընկեր Ստալինը 1929 թ. ապրիլին, գյուղատնտեսութեան կոլեկտիվացման ժամանակաշրջանն սկսվելու նախորդակին, ստեղծված հակասութիւնները։

«Մենք վերադիւնում ենք և մասամբ արդեն վերադիւնել ենք մեր արդյունաբերութիւնը, նրան քաշելով տեխնիկական նոր բազայի վրա, նրան նոր բարելավված մեքենաներ, նոր բարելավված կադրեր մատակարարելով։ Մենք նոր գործարաններ ու ֆաբրիկաներ ենք կառուցում, մենք վերակառուցում ու ընդարձակում ենք հները, մենք զարգացնում ենք մետաղագործութիւնը, քիմիան, մեքենաշինութիւնը։ Այս հիմքի վրա աճում են քաղաքներ, բազմանում են նոր արդյունաբերական կետեր, ընդլայնվում են հները։ Այս բազայի վրա աճում ե պարենային մթերքների, արդյունաբե-

րութեան համար հարկավոր հումքի պահանջը։ Իսկ գյուղատնտեսութիւնը մնում ե իր հին գործիքներով, հողի մշակութեան հին, պապենական մեթոդներով, հին, պրիմիտիւ, այժմ արդեն անպետք կամ համարյա անպետք տեխնիկայով, տնտեսական ու աշխատանքի հին մանր-գյուղացիական անհատական ձևերով...»։

Յեւ անուհետեւ .

«Այստեղից՝ գյուղատնտեսական մթերքների ապրանքային յեղունքի պակասը։ Այստեղից՝ քաղաքի ու գյուղի միջեւ, արդյունաբերութեան ու գյուղատնտեսութեան միջեւ խզում առաջանալու վտանգը։ Այստեղից՝ գյուղատնտեսութեանը թափ հաղորդելու, նրան մեր ինդուստրիայի զարգացման տեմպին հասցնելու անհրաժեշտութիւնը։ Յեւ ահա, վորպէսզի այդ խզման վտանգը չլինի, հարկավոր ե սկսել յընդերեւ վերադիւնել գյուղատնտեսութիւնը նոր տեխնիկայի բազայի վրա... Հարկավոր ե գյուղացիական մանր տնտեսութիւններն աստիճանաբար փոխադրել խոշոր կոլեկտիվ արտաբերութեան բազայի վրա, վորովհետեւ միայն հանրային տիպի խոշոր արտաբերութիւնն ե ընդունակ ամբողջ թափով ոգտագործելու գիտութեան ու նոր տեխնիկայի տվյալները և յոթմիջոցներով քայլերով առաջ շարժելու մեր գյուղատնտեսութեան զարգացումը»¹։

Չնայած բուխարինյան «Թեորիական» պրոդնոդին՝ սոցիալիզմի մեջ կուլակի խաղաղ ներաճման մասին, իրական կուլակը մեր գլուխում շարունակում եր իր զարգելի աշխատանքը։ Հաշվի առնելով պետութեան՝ հացի հարաճուն պահանջը՝ կուլակը պահանջեց հացի դների բարձրացում և հայտարարեց պետական մթերքների սարքոտած։ Գլուխում կուլակային տարրերն ամեն կերպ ձգտում ելին ներգրավել այդ սարքոտածի և հացի սպեկուլացիայի մեջ գյուղացիութեան միջակ մասսաներին։ Կուլակութիւնը հանդէս յեկավ վորպէս մի ուժ, վորը ձգտում եր վիժեցնել յերկրի սոցիալիստական ինդուստրացումը։

Մենք գիտենք, թե ինչպէս պատասխանեց սրան բանվոր դասակարգի դեկտատուրան, թե ինչպէս պատասխանեց մեր կուսակցութիւնն ընկեր Ստալինի ամբակուռ դեկավարութեամբ։

¹ Ստալին, Լենինի մի հարցերը, Հայկուհարատ, 1935 թ., էջ 333—334։

Գյուլակուլթյան սարսուռով կոտորվեց արտակարգ միջոցների ու-
նությամբ, չքավորների ու միջակների կազմակերպման ոգնու-
թյամբ: Այս հողի վրա ուժեղացավ չքավոր ու միջակ մասսանե-
րի համախմբումը կուսակցութայն և խորհրդային իշխանութայն
շուրջը: Հացամթերումների շուրջը մղված դասակարգային կռի-
վը, կուլակին հասցրած հարվածն արագացրին այն մեծ շարժու-
մը, վորը նախապատրաստված եր մեր կուսակցութայն՝ դյուղում
վարած ամբողջ նախընթաց խմատուն քաղաքականությամբ, —
շարժումը հոգուտ համատարած կոլեկտիվացման: Սրա հիման
վրա 1929 թվի վերջում մեր կուսակցությունը սահմանափակման
հին քաղաքականությունից անցավ կուլակուլթյան վորպես դասա-
կարգի վերացման նոր քաղաքականությանը՝ համատարած կո-
լեկտիվացման բազայի վրա:

* * *

Կոլեկտիվացման հիմունքներով դյուղատնտեսութայն վերա-
կառուցումը դուրս քաշեց կապիտալիզմի ամենախոր արմատնե-
րը, վորովհետև խորհրդային պետութայն ղեկավարած սոցիա-
լիստական կոլտնտեսային դյուղը բացառում է կապիտալիստա-
կան տարրերի դոյացման և աճման հնարավորությունը: Կոլեկ-
տիվացումն ոգնեց արագորեն լուծելու հատիկային պրոբլեմը և
ընդարձակելու տեխնիկական կուլտուրաների ցանքային տարա-
ծությունները: Այսպիսով, յերկիրն ստացավ ինդուստրացման ա-
րագ տեմպերի համար անհրաժեշտ հումք ու պարենային բազա:

Առաջին ու յերկրորդ հնգամյակների ժամանակաշրջանում
սոցիալիստական ինդուստրացումն ու կոլեկտիվացումը փոխեցին
մեր յերկրի դեմքը, վերածելով նրան հզոր ինդուստրիալ սոցիա-
լիստական պետութայն, վորն ընդունակ է կործանիչ հակահար-
ված տալու ամեն մի պետութայն կողմից յեկող զինված հար-
ձակմանը: Վո՞րքան մեծ հերոսություն ցուցաբերեցին կուսակ-
ցական և անկուսակցական բոլշևիկները և բանվորների ու կոլ-
տնտեսականների ամենալայն մասսաները սոցիալիստական ին-
դուստրացման գործում: Մարդկանց ինչպիսի նոր սերունդ դաս-
տիարակվեց դասակարգային թշնամու և նրա գործակալութայն
դեմ մղած կատաղի կռվում առաջին ու յերկրորդ հնգամյակների
տարիներում:

Սոցիալիզմի մեջ կուլակի ներաճման՝ Բուխարինի ստեղծած

հակահեղափոխական «թեորիան» ուժգին քարոզվում եր նրա ա-
մենագագերից դպրոցիկի կողմից՝ Սլեպկովի, Ջայցելի, Այխեն-
վալդի, Մարեցկու և ուրիշ դարչելիների կողմից:

Սոցիալիզմի մեջ կուլակի ներաճման «թեորիան» թեւովորում
եր կուլակութայնը: Չե՞ վոր կուլակը հենց այն եր միայն ուղում,
վորպեսզի նրան թույլ տային խաղաղ կերպով իր շահագործո-
ղական տնտեսությունը զարգացնելու, չքավորներին ճնշելու,
իրենց շոշափուկներով կոռուքացիան, պետական վարկի սխտե-
մը և այն խճճելու, այսինքն սոցիալիստական տնտեսության մեջ
«ներաճելու»:

Սոցիալիզմի մեջ կուլակի ներաճման «թեորիան» իդեոլոգի-
ական պատյան եր այն աջ պրակտիկայի, վորի դեմ կուսակցու-
թյունն անդուլ կռիվ եր մղել:

Բեկման մոմենտին, հերոսական հնգամյակների նախորյա-
կին, յերբ կուսակցությունն ինդուստրացման ու կոլեկտիվացման
համար մղելիք վճռողական մարտերից առաջ մորիլիզացիայի յեր
յենթարկվում, աջ ոպորտունիստները Բուխարինի, Ռիկովի և
Տոմսկու գլխավորությամբ առաջ քաշեցին գործողությունների
իրենց ծրագիրը, վորը հիմնված եր նրանց թեորիայի վրա:
Նրանք բացահայտորեն հանդես յեկան ի պաշտպանություն կու-
լակի, սպառնալով, վոր այլպես յերկիրն առանց հացի կմնա:
Նրանք պահանջեցին հացի դները բարձրացնել ի հաճույս կուլակ-
ների: Այս նպատակներով նրանք առաջարկում եյին կրճատել
ներդրումները սոցիալիստական ինդուստրիայի մեջ:

Ընդամին նրանք հայտարարում եյին, վոր կոլեկտիվացումը
հարկավոր չե, վորովհետև նա մեծ միջոցներ է պահանջում,
իսկ կոլտնտեսություններն ավելի հաց չեն տա, քան այն կարե-
լի յե կուլակից ստանալ: Նրանք սվիններով ընդունեցին կոնտ-
րակտացիան, ՄՏԿ ծավալումը, դյուղացիութայն հետ հաստա-
տելիք արտադրական զոդման նոր մեթոդները: Նրանք առա-
ջարկում եյին կրճատել սոցիալիստական ինդուստրացումը, հար-
մարեցնել նրա թափը մանր դյուղացիական տնտեսության զար-
դացման վրիսյի տեմպերին և ամբողջովին հանձնվել կուլակի
վորդրմածությանը:

Սա՝ մեր յերկրում կապիտալիզմի վերականգնման և թշնամի
կապիտալիստական շրջադասման առաջ մեր յերկրի գլխաթափ-
ման ավարտված ծրագիրն եր: Այս ծրագրի իրականացումը կը-
հասցներ կապիտալիստական տարրերի վոչ միայն արագ աչխու-

քաղաքական անհոգութեան պատճառներն ու արմատները, մերկացրեց ժողովրդի թշնամիներէ դեմ ուղղված հաջող կռիւն արդելք հանդիսացող ներսված թեորիաները:

«Անհրաժեշտ է,—ասել է ընկեր Ստալինը,—ջախջախել է դէն դցել այն ներսված թեորիան, թե մեր յուրաքանչյուր առաջնադասումով դասակարգային կռիւլ մեզանում պետք է, իբր թե, ավելի ու ավելի մարի, թե մեր հաջողութիւններին զուգընթաց, դասակարգային թշնամին, իբր թե, ավելի ու ավելի ձեռնասուն է դառնում:

Դա վոչ միայն ներսված թեորիա չէ, այլ և վտանգավոր թեորիա չէ, վորովհետեւ այն քնեցնում է մեր մարդկանց, թակարդի մեջ է դցում նրանց, իսկ դասակարգային թշնամուն հնարավորութիւն է տալիս կազդուրվելու՝ խորհրդային իշխանութեան դեմ կռիւլ մղելու համար:

Ընդհակառակը, վորքան ավելի առաջ ընթանանք, վորքան ավելի մեծ հաջողութիւններ ունենանք, այնքան ավելի գազադելու յեն ջախջախված շահագործողական դասակարգերի մնացորդները, այնքան ավելի շուտ պետք է դիմեն նրանք կռիւլ ավելի սուր ձևերի, այնքան ավելի վատութիւն են անելու նրանք խորհրդային պետութեանը, այնքան ավելի կառչելու յեն պայքարի ամենահուսահատ միջոցներին, վորպէս դատապարտվածների վերջին միջոցների:

Պետք է նկատել ունենալ, վոր ջախջախված դասակարգերի մնացորդները ԽՍՀՄ-ում միայնակ չեն: Նրանք ուղղակի ոժանդակութիւն ունեն ԽՍՀՄ-ի սահմաններից դուրս գտնվող մեր թշնամիներից: Սխալ կլինէր կարծել, թե դասակարգային կռիւլ վոլորտը սահմանափակված է ԽՍՀՄ-ի սահմաններով: Յեթե դասակարգային կռիւլ մի ծայրը դործում է ԽՍՀՄ-ի շրջանակներում, ապա նրա մյուս ծայրը ձգվում, հասնում է մեզ շրջապատող բուրժուական պետութիւնների սահմանները: Այդ չեն կարող չդիտենալ ջախջախված դասակարգերի մնացորդները: Յեւ չենց այն պատճառով, վոր նրանք դիտեն այդ, նրանք աշուհեւտե ել շարունակելու յեն իրենց հուսահատ վրտնձգութիւնները:

Այդ է սովորեցնում մեզ պատմութիւնը: Այդ է սովորեցնում մեզ լենինիզմը:

Անհրաժեշտ է այդ բոլորը հիշել և զգաստ լինել»:

* * *

Մեծ են սոցիալիզմի հաղթանակները մեր յերկրում: Ձկան արդեն մեր յերկրում կապիտալիստներ, վո՛չ վորքեր, վո՛չ ել մեծեր, չկա արդեն նաև հող նրանց առաջնալու և աճելու համար: Իսնվոր դասակարգը, խորհրդային դյուշալիութիւնն ու աշխատովոր ինտելիգենցիան համախմբվել ու մերձեցել են միմյանց ինչպէս յերբեք առաջներում: Ստալինյան Սահմանադրութիւնը բաց է անում բանվոր դասակարգի դիկտատուրայի նոր ժամանակաշրջան, խորհրդային սոցիալիստական դեմոկրատիայի ծաղկման ժամանակաշրջանը: Նոր Սահմանադրութիւնը վերացրեց իրավական այն բոլոր սահմանափակումները, վորոնք առաջ կիրառվում էին բնակչութեան վորոշ կատեգորիաների նկատմամբ: Խորհրդային դեմոկրատիայի այս ծաղկումն տրոցկիստների, աջ և ալ դավաճանների դեմ կուսակցութեան մղած անխնա կռիւլ արդյունքն է:

Սոցիալիզմին թշնամի տարերն արդեն սոցիալական հող չունեն մեր յերկրում: Նրանք չեն կարող հենվել ԽՍՀՄ-ի բնակչութեան խաւերից վոչ մեկի վրա: Նրանց բնական բաղան—կուլակութիւնն ու քաղաքային բուրժուազիան—հոգմացրիւ է արված: Բայց այս չի նշանակում, թե թշնամիները դադարել են դյուլութիւն ունենալուց: Ինչպէս և կանխատեսում եր ընկեր Ստալինը, մեր հաջողութիւնները նրանց դիմադրութիւնը դարձնում են ել ավելի կատաղի,—և չկա այնպիսի մի դավաճանութիւն, չկա այնպիսի մի դարչելիութիւն, վորին նրանք ընդունակ չլինէին դիմելու հաղթական սոցիալիզմի դեմ մղած կռիւմ: Յեւ ինքնահոսի ու դասակարգային կռիւց հրաժարվելու աջ-ոպորտունիստական թեորիայի թունավոր սերմը դեռ մեծ վնաս կարող է հասցնել սոցիալիստական շինարարութեան պրակտիկային: Այստեղից է բղխում մեր կուսակցութեան անդամներին հեղափոխական զգաստութեան և քաղաքական աչալրջութեան վորով դաստիարակելու անհրաժեշտութիւնը:

Պատմութիւնը մեզ ցույց է տալիս, վոր հակահեղափոխականները յերբեք չեն քաշվել դաշինք կնքելու ոտարերկրյա ինտելիկանների հետ իրենց նպատակներին հասնելու համար: Բայց դեռ չի յեղել ավելի զաղրելի դավաճանութիւն, քան այն, վորը կատարեցին տրոցկիստներն ու կապիտալիզմի աջ ղեկավարները մեր յերկրում. յերկրի ներսում հող չունենալով՝ նրանք

50-
չհրաժարվեցին իրենց մտադրութիւնն և ծառայութեան մտան
Փաշիզմի մօտ, դավաճանելով սոցիալիստական հայրենիքին:

Զի կարելի մոռացութեան տալ, վոր մենք հարեան ենք Փաշիստական յերկիրներին—պատերազմի ոջախներին: Զի կարելի մոռանալ, վոր Փաշիստական բուրժուազիան վոչ մի միջոց չի խնայում, վոչ մի արգելքի առաջ կանգ չի առնում, վոր պեսզի մեր ժողովրդին դադութային շահագործման ուրյեկտի վերածի: Բայց չկա մի այնպիսի ուժ, վորը կարողանար խորտակել մեր հրաշալի հայրենիքն ու Լենինի—Ստալինի մեծ կուսակցութիւնը: Այնքան ավելի խորն է մեր ատելութիւնը դեպի անարդ. Փաշիստական բանդիտները՝ տրոցկիստներն ու աջ հերձվածողները, այնքան ավելի սուր է հեղափոխական զգոնութիւնը բարձրացնելու անհրաժեշտութիւնը:

„Правда“ 3 հունիսի 1937 թ.:

5 АВГ 1937
№ 10 кол.

370

11
28 689

Д. В. ЛУРЬЕ

ПРАВЫЕ ОТЩЕПЕНЦЫ
И ИХ ТЕОРИЯ

„ВРАСТАНИЯ КУЛАКА В СОЦИАЛИЗМ“

Армиздат, Ереван, 1937